

ผลของการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์
ของเด็กปฐมวัย

ฉานิกา จงบุรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**THE EFFECT OF PROJECT APPROACH ON CREATIVE
THINKING OF KINDERGARTEN STUDENTS**

CHANIKA CHONGBUREE

**Presented in Partial Fulfillment of Requirements for the Master
of Education Degree in Curriculum and Instructional Development
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Academic Year 2008**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการจัดประสบการณ์แบบ โครงการที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์
ของเด็กปฐมวัย
ผู้วิจัย นางสาวมานิภา จงบุรี
สาขาวิชา การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
.....ประธาน
(ดร.อารี สารีปา)
.....กรรมการ
(ดร.สุภาพ เต็มรัตน์)

คณะกรรมการสอบ
.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิณหพร สถิตย์ภาคีกุล)
.....กรรมการ
(ดร.อารี สารีปา)
.....กรรมการ
(ดร.สุภาพ เต็มรัตน์)
.....กรรมการ
(ดร.วัฒนา มัคคสมัน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิณหพร สถิตย์ภาคีกุล) (อาจารย์อำพล ศิริพันธ์)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

วันที่ 2 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อ
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัย

นางสาวมานิกา จงบุรี

สาขาวิชา

การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.อารี สารีปา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.สุภาพ เต็มรัตน์

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ 2) ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยขณะได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการและ 3) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5 – 6 ปี กำลังศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านคลองเหลง ตำบลควนทอง อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยมีโรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง แบบมีการทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มเดียว (One group pretest – posttest design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการ จำนวน 2 โครงการ ใช้สอน 20 ครั้ง รวม 28 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเจดเลนและเออร์บัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยขณะได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการมีความเด่นชัดในเรื่องความคิดคล่องแคล่วมากที่สุด รองลงมาคือด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดละเอียดลออ ด้านการสร้างเรื่องราว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านการกระทำที่เสี่ยงและด้านอารมณ์ขันน้อยที่สุด
3. ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80.78

ABSTRACT

The Title	The Effect of Project Approach on Creative Thinking of Kindergarten Students
The Author	Miss Chanika Chongburee
Program	Curriculum and Instructional Development
Thesis Chairman	Dr. Aree Saripa
Thesis Advisor	Dr. Supab Temrat

The purposes of this research were : 1) to compare creative thinking of kindergarten students before and after learning through the project approach, 2) to find out creative thinking of kindergarten students that occurred during the project approach lessons, and 3) to compare creative thinking of kindergarten students after learning through the project approach with the criteria 80 % of the total score. The research samples were derived from simple random sampling technique. The school was taken as a unit of sampling. There were twenty-five children aged from five to six years old, studying in the second year of kindergarten level in the second semester of 2008 academic year in Bankhongleng School, Tambon Kuanthong, Amphoe Khanom, Nakhon Si Thammarat Province under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 4.

The study employed a quasi experimental research methodology; a one group pretest and posttest design was applied. The research instruments were 20 lesson plans of two project topics for 28 hours, and the test for creative thinking – drawing production developed by Jellen and Urban. Data were analyzed through arithmetic mean, standard deviation, t-test, and content analysis

The results were:

1. The kindergarten students learning through the project approach obtained creative thinking scores in the posttest statistically higher than in the pretest at the .01 level of significance.
2. The most aspects of creative thinking that occurred during the project approach lessons was fluency followed by originality, elaboration, story flexibility, risk and humor respectively.
3. The kindergarten students learning through the project approach obtained creative thinking in the posttest statistically higher than the stated criteria score at the .01 level of significance. In that the posttest score was 80.78.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ ต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของ ดร.อริ สิริปาประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ ดร. สุภาพ เต็มรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการวิจัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อภิณหพร สถิตยภัททิกุล คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประธานในการสอบและ ดร.วัฒนา มัคคสมัน ผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อนินทิตา โปษะกฤษณะ ผู้บริหารโรงเรียนสยามสามไตร จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่อนุญาตให้นำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเจตเลนและเออร์บัน ไปใช้ตลอดจนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการนำเครื่องมือไปทดลองใช้

ขอขอบพระคุณ นางสาววันดี เป็นสุภรของผู้อำนวยการโรงเรียนพนอมพิทยานางฉวีวรรณ นิยมชาติ ครู ตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดทอง และนางสาวรจนา สังวรสินธุ์ ครู ตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนวัดทองไทรใหญ่ ที่อนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะต่างๆในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ นักเรียน โรงเรียนบ้านเขาหัวช้าง โรงเรียนบ้านคลองวัง และโรงเรียนบ้านท่าม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง โรงเรียนบ้านคลองเหลง โรงเรียนบ้านเขาหัวช้างและโรงเรียนบ้านคลองวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่กรุณาอำนวยความสะดวก ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน รุ่นที่ 1 รวมทั้งคุณพ่อคุณแม่ และสมาชิกครอบครัวของข้าพเจ้า ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่คอยส่งเสริมสนับสนุน และให้กำลังใจ จนทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ฉานิกา จงบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์.....	11
หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2546.....	34
การจัดประสบการณ์แบบโครงการ.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ประชากร.....	61
กลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
วิธีสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	62

บทที่	จ หน้า
การดำเนินการทดลอง.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	71
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย.....	73
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผลการวิจัย.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	100
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือ.....	101
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	106
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์.....	113
ภาคผนวก ง ตัวอย่างผลการทำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์.....	118
ภาคผนวก จ แผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการ.....	121
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	160
ภาคผนวก ช ภาพการจัดกิจกรรม.....	163
ประวัติผู้วิจัย.....	171

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กิจกรรมการสอนแบบโครงการ จำแนกตามระยะของกิจกรรม.....	52
2	กำหนดการทดลองการจัดประสบการณ์แบบโครงการสำหรับเด็กปฐมวัย.....	65
3	ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ แบบโครงการ แยกรายด้านและในภาพรวม.....	72
4	ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 โดยใช้ทดสอบค่าที.....	73
5	จำนวนและร้อยละของเด็กปฐมวัยที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ขณะได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการฝึกนึ่ง แบ่งตามระยะของโครงการ.....	74
6	จำนวนและร้อยละของเด็กปฐมวัยที่แสดงความคิดสร้างสรรค์ขณะได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการป.ปลาเจ้าสัตว์น้ำตัวน้อย แบ่งตามระยะของโครงการ.....	75

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....6
2	โครงสร้างของสมรรถภาพทางสมอง หรือทฤษฎีโครงสร้าง ทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด.....14
3	การแปลงรูป.....16
4	แบบทดสอบฉบับที่ 1.....30
5	แบบทดสอบฉบับที่ 2..... 30
6	การสอนแบบ โครงการสำหรับเด็ก.....56
7	แบบแผนการทดลองที่ใช้ในการวิจัย.....64
8	แผนภูมิแสดงร้อยละของเด็กที่มีพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ ขณะจัดประสบการณ์ ระยะเริ่มต้น โครงการ.....77
9	แผนภูมิแสดงร้อยละของเด็กที่มีพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ ขณะจัดประสบการณ์ ระยะพัฒนาโครงการ.....77
10	แผนภูมิแสดงร้อยละของเด็กที่มีพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ ขณะจัดประสบการณ์ ระยะสรุปอภิปรายผลโครงการ.....78
11	การออกภาคสนาม โครงการฝึกนึ่ง.....79
12	การทำกิจกรรมตามแผนผังความคิด.....80
13	การเลือกวิธีการปลูกผักนึ่ง.....81
14	การลงมือปฏิบัติตามสมมติฐาน.....81
15	การวาดภาพผักนึ่งตามจินตนาการ.....82
16	การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน.....82
17	การจัดประสบการณ์ระยะสรุปและอภิปรายผลโครงการ.....84
18	ระดมความคิดโครงการ ป.ปลา.....85

ภาพที่

หน้า

19	การวาดภาพประกอบโครงการป.ปลา.....	86
20	แหล่งข้อมูลในสถานศึกษา.....	86
21	แหล่งข้อมูลนอกสถานศึกษา.....	87
22	การแสดงผลงานนักเรียนระยะสรุปโครงการ ป.ปลา.....	88